

Utbildningsnämndens arbetsutskott

§35

Dnr UN 2024-28

Besvarande av lagrådsremiss skärpta krav i sfi
Beslut

Utbildningsnämndens arbetsutskott godkänner och antar barn- och utbildningsförvaltningens förslag till remissvar som sitt eget och vidarebefordrar det till utbildningsdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Norrtälje kommun har att yttra över en remiss om skärpta krav på SFI som regeringen föreslagit i ett utkast till lagrådsremiss. Förslaget innebär att rätten till kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (SFI) ska gälla i tre år med möjlighet till förlängning. Remissen innehåller även förslag om att kommunerna ska upprätta en handlingsplan för uppsökande verksamhet. Vidare föreslås förändrade direktiv gällande kunskapsbedömningar samt att säkerställa rutiner mellan kommunerna avseende den individuella studieplanen och ersättning.

Norrtälje kommun var 2021 remissinstans i Kliva-utredningen, SOU 2020:66, *Stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med Svenska som andraspråk* (Kliva) som bland annat berör styrning, ledning och uppföljning av SFI.

Förslagen som nu återfinns i lagrådsremissen ligger i linje med vad som framkom i Kliva-utredningen och som Norrtälje kommun också ställde sig positiva till. Barn- och utbildningskontoret anser nu liksom då att flera av förslagen är bra. Vad avser tidsbegränsningen behöver det klargöras om detta även innefattar SFI-studier (utbildning som motsvarar SFI) som ligger inom ramen Folkhögskolans utbildningsverksamhet.

Den föreslagna förändringen om tidsbegränsning på SFI förutsätter samverkan mellan kommunen och Arbetsförmedlingen, men i vissa fall även med Försäkringskassan. En avgörande faktor för framgång om förslaget vinner laga kraft är samarbetet inom kommunen där vuxenutbildningen behöver få rådighet över arbetsmarknadsinsatser för målgruppen med en tydlig koppling till elevens språkinläring.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande lagrådsremiss Skärpta krav sfi

§25 UN Beslut avseende delegering av yttrande avseende utkast till lagrådsremiss skärpta krav i sfi(511623) (0)_TMP

Beslutande sammanträde

Ordföranden frågar om utbildningsnämndens arbetsutskott kan besluta i enlighet med barn- och utbildningskontorets tjänsteutlåtandes förslag, och finner att utbildningsnämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Utbildningsdepartementet

Avdelningschef, Försörjning och arbete, Socialkontoret

Utbildningsledare, Norrtälje vuxenutbildning.

Registrator, utbildningsnämnden

Paragrafen är justerad

Barn-och utbildningsförvaltningen

Handläggare: Knut Nygaard
Titel: Avdelningschef/Skolchef
E-post: knut.nygaard@norrtalje.se

Till: Utbildningsnämndens arbetsutskott

Remissvar – Utkast till lagrådsremiss Skärpta krav i sfi

Förslag till beslut

Utbildningsnämndens arbetsutskott godkänner och antar barn- och utbildningsförvaltningens förslag till remissvar som sitt eget och vidarebefordrar det till utbildningsdepartementet.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Norrtälje kommun har att yttra över en remiss om skärpta krav på SFI som regeringen föreslagit i ett utkast till lagrådsremiss. Förslaget innebär att rätten till kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (SFI) ska gälla i tre år med möjlighet till förlängning. Remissen innehåller även förslag om att kommunerna ska upprätta en handlingsplan för uppsökande verksamhet. Vidare föreslås förändrade direktiv gällande kunskapsbedömningar samt att säkerställa rutiner mellan kommunerna avseende den individuella studieplanen och ersättning.

Norrtälje kommun var 2021 remissinstans i Kliva-utredningen, SOU 2020:66, *Stärkt kvalitet och likvärdighet inom Komvux för elever med Svenska som andraspråk* (Kliva) som bland annat berör styrning, ledning och uppföljning av SFI.

Förslagen som nu återfinns i lagrådsremissen ligger i linje med vad som framkom i Kliva-utredningen och som Norrtälje kommun också ställde sig positiva till. Barn- och utbildningskontoret anser nu liksom då att flera av förslagen är bra. Vad avser tidsbegränsningen behöver det klargöras om detta även innefattar SFI-studier (utbildning som motsvarar SFI) som ligger inom ramen Folkhögskolans utbildningsverksamhet.

Den föreslagna förändringen om tidsbegränsning på SFI förutsätter samverkan mellan kommunen och Arbetsförmedlingen, men i vissa fall även med Försäkringskassan. En avgörande faktor för framgång om förslaget vinner laga kraft är samarbetet inom kommunen där vuxenutbildningen behöver få rådighet över arbetsmarknadsinsatser för målgruppen med en tydlig koppling till elevens språkinläring.

Ärendet

Utbildningsdepartementet har remitterat ett utkast till lagrådsremiss med förslag på skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (SFI). Syftet är att fler nyanlända personer snabbare ska lära sig svenska och etablera sig i samhället.

Förslaget är framtaget i överenskommelse mellan Regeringen och Sverigedemokraterna. Ändringar föreslås träda i kraft för elever som påbörjar sina SFI-studier från och med den 1 januari 2025. Elev som har tagits emot i SFI innan dess föreslås omfattas av en övergångsbestämmelse som innebär att rätten att delta i utbildningen gäller till och med den 31 december 2027. Nedan följer Norrtälje kommuns synpunkter på förslagen.

Förslag 6.1 i remissen

Det ska i skollagen införas en skyldighet för kommunen att upprätta en handlingsplan över sina insatser för att nå de i kommunen som har rätt till SFI och motivera dem att delta i utbildningen. Handlingsplanen ska kontinuerligt följas upp och vid behov revideras.

Synpunkter från Norrtälje kommun:

Norrtälje kommun instämmer i att det finns ett behov av att samordna planeringen och uppföljningen kring målgruppen. Det krävs en tydlig ansvarsfördelning och reglering av exempelvis informationsöverlämning och prioritering av aktiviteter/insatser för respektive individ inom målgruppen. För elever som omfattas etableringsprogrammet behövs ett tätare samarbete mellan kommunen och Arbetsförmedlingen när det gäller kommunens handlingsplan.

Förslag 6.2 i remissen

När en elev tas emot till SFI ska elevens kunskaper bedömas, om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig. Bedömningen ska göras skyndsamt. Resultatet av bedömningen ska ligga till grund för den individuella studieplanen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om underlag för sådana bedömningar.

Synpunkter från Norrtälje kommun:

Norrtälje kommun instämmer i att en elev som tas emot i SFI ska få sina kunskaper bedömda. Idag sker det en förenklad kartläggning vid inskrivningen, byggd på elevens studiebakgrund. Den fördjupade kartläggningen sker i samband med introduktion på elevens skola. Att det blir reglerat med underlag för bedömningar av kunskaper hos de sökande till SFI innebär en utveckling för likvärdighet oberoende vilken kommun eleven startar sina SFI-studier i.

Förslag 6.3 i remissen

Den individuella studieplanen för en elev i SFI ska innehålla en uppgift om den tidpunkt då eleven för första gången togs emot till utbildningen. När en elev i SFI övergår till en annan huvudman för utbildningen, ska den huvudman som eleven lämnar överlämna elevens individuella studieplan till den mottagande huvudmannen.

Synpunkter från Norrtälje kommun:

Norrtälje kommun ställer sig positiv till förslaget. Det behöver dock klargöras hur SFI-studier eller motsvarande på folkhögskola ska bedömas utifrån huvudmannaskapet. Det vill säga huruvida förslaget angående hantering av den individuella studieplanen gäller om SFI startas på folkhögskola, eller om det är hemkommunens ansvar. Norrtälje kommun skulle se en vinst av en statlig samordning av elevdata som då skulle innefatta SFI.

Förslag 6.4 i Remissen

Rätten att delta i SFI ska begränsas till att gälla i tre år från den tidpunkt då personen för första gången togs emot till utbildningen. Huvudmannen ska besluta om att förlänga den tid som personen har rätt att delta i utbildningen, om tidsperioden inte har löpt ut och om personen med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl. Ett sådant beslut ska få fattas för högst sex månader åt gången. Den totala tiden för förlängning ska inte få överstiga tre år. Även om tidsfristen fortfarande

löper ska huvudmannen få besluta att utbildningen ska upphöra för en elev, om eleven saknar förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen eller av annan anledning inte gör tillfredsställande framsteg. Den vars utbildning i SFI har upphört enligt beslut av huvudmannen eller som frivilligt har avbrutit utbildningen ska på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det och det kan ske inom ramen för de tidsfrister som anges ovan.

Synpunkter från Norrtälje kommun:

Norrtälje kommun anser att förslaget om begränsad tid för SFI i stort är bra, men det behöver tydliggöras vad särskilda skäl kan innebära. Begreppet är brett och skulle kunna omfatta anledningar till studieuppehåll, exempelvis arbete, föräldraledighet och sjukdom. Om det inte finns tydliga riktlinjer kring detta är risken att tidsbegränsningen inte kan tillämpas så som det är tänkt. Det kan också bli olika mellan kommuner i tolkningen av begreppet särskilda skäl. Det behöver klargöras i lagen om SFI eller motsvarande studier på Folkhögskola ska omfattas av tidsbegränsningen. Det behöver också klargöras i lagen om det är hemkommunen som har det övergripande antagningsansvaret för all SFI, det vill säga även för utbildning som motsvarar sfi som bedrivs av Folkhögskola.

Förslag 6.5 i Remissen

Den som har rätt att delta i SFI ska ha rätt att delta i sådan utbildning även i en annan kommun än hemkommunen, om personen med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få delta i utbildning i den andra kommunen. I ett sådant fall ska den kommunen vara skyldig att se till att personen erbjuds SFI. Kommunen ska också informera hemkommunen om att den har tagit emot personen till sin SFI. En kommun som har tagit emot en elev, som kommer från en annan kommun, för utbildning i SFI, ska få ersättning för sina kostnader för elevens utbildning från elevens hemkommun.

Synpunkter från Norrtälje kommun:

Norrtälje kommun har inget att erinra förslaget. Detta sker i viss utsträckning redan idag.

Förslag 8 i Remissen

Personer som har tagits emot till sfi före den 1 januari 2025 har rätt att delta i utbildningen till och med den 31 december 2027, dvs. i tre år från och med lagens ikraftträdande den 1 januari 2025.

- **Synpunkter från Norrtälje kommun:**

Norrtälje kommun har inget att erinra förslaget till dessa övergångsbestämmelser.

Lagkrav

20 kapitlet 31–33 §§ Skollagen

Koppling till gällande styrdokument

6 kapitel, 18 § SKOLFS (2011:1108) Förordningen om vuxenutbildning

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Förslaget förutsätter en förändrad handläggning som innebär ökade arbetsinsatser. I och med den ersättning som föreslås till kommunerna skapas dock förutsättningar för vuxenutbildningen att leva upp till de nya lagkraven. En ökad och fördjupad samverkan mellan inomkommunala aktörer är dock nödvändig i ett längre perspektiv för en effektiv och rationell process där kommunens gemensamma resurser används på ett ekonomiskt hållbart sätt. Om SFI-studierna genomförs på kortare tid innebär det också en vinst för såväl den enskilda människan som samhället i stort.

Förvaltningens analys och slutsatser

De föreslagna förändringarna till skärpta krav inom SFI innebär en utveckling mot nationell likvärdighet. När det gäller den föreslagna tidsbegränsningen om 3 år visar statistik från Norrtälje vuxenutbildning utifrån mätperioden 2019–2023 att det var 48 personer av totalt 1663 enskilda elever som läst SFI längre än tre år. Således innebär skärpningen genom en tidsbegränsning smärre konsekvenser för en liten grupp elever. Elever med kort eller ingen skolgång behöver särskilt uppmärksammas för relevanta insatser.

Norrtälje kommun ser positivt på att det finns möjlighet till förlängning av SFI studier.

Elever som inte klarar SFI-studier inom den föreslagna tidsgränsen behöver dock få möjlighet att göra prövning i ämnet.

Skärpningen genom högre krav på bedömning av den sökandes kunskaper ligger väl i linje med kompetensförsörjningsuppdraget. Detta gör att matchning mot yrke och arbete kan ske i ett tidigare stadium än i dagsläget.

Om det är lagstiftarens intention att SFI ska genomföras på kortare tid behöver SFI-studier på Folkhögskola ingå i hemkommunens antagningsansvar.

Konvenser för Norrtälje kommun

Förslaget innebär att rutinerna för mottagning till SFI behöver ses över. Kommunens inbördes samverkan mellan vuxenutbildning, arbetsmarknad och näringsliv behöver fördjupas för elevens etablering på arbetsmarknaden.

Kravet på handlingsplan kräver samverkan med socialtjänsten.

Tidplaner

Ärendet är delegerat från utbildningsnämnden 2024-03-13 att behandlas vid utbildningsnämndens arbetsutskott 2024-05-15.

Remissvaren ska ha kommit in till Utbildningsdepartementet senast den 24 maj 2024

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Knut Nygaard
Skolchef Vuxenutbildningen
Barn- och utbildningskontoret

Bilagor

Bilaga 1 - Lagrådsremiss Skärpta krav i sfi,U2024/00641, se länk [Utkast till lagrådsremiss Skärpta krav i sfi - Regeringen.se](#)

Bilaga 2 – Protokollsutdrag §25 UN 240313

Beslut skickas till

Utbildningsdepartementet
Avdelningschef, Försörjning och arbete, Socialkontoret

Utbildningsledare, Norrtälje vuxenutbildning.
Registrator, utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden

§25

Dnr UN 2024-28

Beslut avseende delegering av yttrande avseende utkast till lagrådsremiss skärpta krav i sfi Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att delegera yttrande avseende utkast till lagrådsremiss
”Skärpta krav i SFI” till utbildningsnämndens arbetsutskott.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsnämnden har utsetts till remissinstans av utkast till lagrådsremiss ”Skärpta krav i
SFI”.

Yttrandet ska vara utbildningsdepartementet tillhanda senast 2024-05-24, då
utbildningsnämndens sammanträde äger rum 2024-05-29 föreslås yttranderätten delegeras
till utbildningsnämndens arbetsutskott.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande Delegering av yttrande avseende lagrådsremiss(509534) (0)

Beslutande sammanträde

Beslutsgång

Ordföranden frågar om utbildningsnämnden kan besluta i enlighet med barn- och
utbildningskontorets tjänsteutlåtandes förslag, och finner att utbildningsnämnden beslutar i
enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Enheten för myndighetsutövning och kansli

Paragrafen är justerad

Barn- och utbildningsförvaltningen

Handläggare: Erik Lundin
Titel: Enhetschef myndighetsutövning och kansli
E-post: Erik.lundin@norrtalje.se

Till: Utbildningsnämnden

Beslut avseende delegering av yttrande avseende utkast till lagrådsremiss skärpta krav i sfi

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att delegera yttrande avseende utkast till lagrådsremiss "Skärpta krav i SFI" till utbildningsnämndens arbetsutskott

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Utbildningsnämnden har utsetts till remissinstans av utkast till lagrådsremiss "Skärpta krav i SFI".

Yttrandet ska vara utbildningsdepartementet tillhanda senast 2024-05-24, då utbildningsnämndens sammanträde äger rum 2024-05-29 föreslås yttranderätten delegeras till utbildningsnämndens arbetsutskott.

Ärendet

Beskrivning

Utbildningsnämnden har utsetts till remissinstans av utkast till lagrådsremiss "Skärpta krav i SFI".

Regeringen önskar mottaga synpunkter på det liggande förslaget i avsnitt 6.4. Förslaget innebär att rätten till kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) ska gälla i tre år med möjlighet till förlängning, om det finns särskilda skäl, med högst sex månader i taget. Den totala tiden för förlängning ska dock inte få överstiga tre år.

Regeringen ämnar även att inhämta synpunkter avseende förslag i avsnitt 8 om att för den som har tagits emot till sfi före ikraftträdandet ska rätten att delta i utbildningen gälla till och med 2027 med samma möjligheter till förlängning som för den som har tagits emot till sfi för första gången efter ikraftträdandet.

Lagkrav

Ej tillämpligt

Koppling till gällande styrdokument

Utkastet till lagrådsremiss finns att ta del av i sin helhet i nedanstående länk:

[Utkast till lagrådsremiss Skärpta krav i sfi - Regeringen.se](#)

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Det föreliggande beslutet är inte kopplat till några kostnader

Förvaltningens analys och slutsatser

För att yttrandet ska kunna behandlas inom given tidsram föreslår barn- och utbildningsförvaltningen att yttrandet delegeras till utbildningsnämndens arbetsutskott.

Tidplaner

Ärendet behandlas vid utbildningsnämndens sammanträde 2024-03-13 samt delegeras till utbildningsnämndens arbetsutskott 2024-05-15.

Yttrandet ska var utbildningsdepartementet tillhanda senast 2024-05-24

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningsförvaltningen

Knut Nygaard
Skolchef, avdelningschef och rektor Vuxenutbildningen
Barn- och utbildningsförvaltningen

Beslut skickas till

Enheten för myndighetsutövning och kansli